

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

انجینر محمد داؤد اڅک

۰۶ اگست ۲۰۱۷

کاریزما او کاریزماتیک شخصیت

کاریزما $\chi\alpha\rho\iota\sigma\mu\alpha$ په اصل کې یوناني کلیمه ده چې په لغت کې د « ذاتي جذابیت » معنا ورکوي او فردي يا ځانگړي صفتونه بیانوي چې په ځینو ځایونو کې د استعداد ، نعمت ، روحاني جذبې او داسې نورو په مفهوم هم کارول کېږي . په اصطلاح کې د یوه رهبر هغه نیوځ او جذابیت دی چې پخپلو پلویانو کې د محبوبیت ، تأثیر ښندنې او اعتماد سبب کېږي . په بل عبارت د ښې او فوق العاده رهبرۍ قدرت ته کاریزما ویل سویده .

کاریزما د **ماکس وبر** نه مخکې ډیره مروجې اصطلاح نه وه او یوازې په مسیحیت پورې تړلې وه چې د خدایي تحفی یا اسماني ډالۍ په معنا کارېدل خو کله چې الماني **ماکس وبر** د نهه لسمې پېړۍ په اخر کې د (کاریزماتیک حاکمیت) اصطلاح راپورته کړل نوموړې اصطلاح پراختیا وموندل او د شلمې پېړۍ په نیمایي کې په علومو په تیره بیا په سیاست گډه سول .

د کاریزما په هکله هم اندونه بیل دي ځنې د نظر خاوندان وايي چې کاریزما خدایي تحفه ده چې ځینو یا خاصو شخصیتو ته ورکول کېږي خو ځینې بیا باور لری چې کاریزما ټولنیزه پدیده ده او کسبېږي . ځنې فیلسوفان ټولنیز او تاریخي شرایط د کاریزما ځالگۍ بولي خو **ماکس وبر** بیا پدې اند دی چې کاریزماتیکه رهبري پخپله په شخص او دده په شرایطو پورې تړلې ده .

فرانسوی میرمن اولیوفاکس پخپل کتاب **The Charisma Myth** کې ټینکار کوي چې کاریزما هم ذاتي برخه لري او هم په محیط کې زده کېږي چې زه هم په همدغه اند یم .

ځکه نو کاریزما هم د نورو مفاهیمو په څیر بیل بیل تعریف سویده ، د بیلگې په ډول **ماکس وبر** وايي چې :

« کاریزما د یوه فرد شخصي ځانگړتیاوی دي » .

په امریکایي هرټیج قاموس **American Heritage Dictionary** کې کاریزما داسې تعریف سویده :

« په رهبرانو کې هغه شخصي او نایابه ځانگړتیاوي دي چې په خپلو مخاطبو کې وفاداري او د خوښۍ خالیص او عمیق اشتیاق را زیږوي » .

امریکایي مورټین سن پخپل کتاب **THE LAWS OF CHARISMA** کې پر کاریزما باندې هر اړخیزه بانډار کړېدی او پدې هکله وايي چې :

کاریزما یوازي جذابیت ، وفاداري ، گرانبت او هیجان نه دی بلکه د اعتماد هغه حس دی چې د مخاطب د ارامي او راحت سبب کیږي چې په عین حال کې باور او اعتبار را منځته کوي ، بالاخره کاریزما داسې تعریفوي :
« کاریزما هغه توانمندی ده چې په اسانې سره ارتباط ټینګوي ، پر نورو خپل فکري اثر بندي او خپلو پلویانو ته د کامیابی او وفاداره ملګرو د پیدا کولو لپاره الهام وربخښي . »
فرهنگ فارسی (لغات نامه معین) کاریزما داسې تعریف کړیده :
« د یوه فرد جذابیت او شخصیت دی چې کولای سي په خلکو کې نفوذ وکړي او هغوی و شور او قربانی ته حاضر کړي . »

زه کاریزما داسې در پیژنم :

کاریزما د یوه شخصیت یا رهبر هغه ځانګړې ذهني توانمندی او خلاقیت دی چې د هغه پواسطه د خلکو پر اذهانو اثر بندي او په زړونو کې نې خای نیسي .

کاریزماتیک شخصیت

شخصیت Personality د فکر ، احساس او سلوک ټولګه ده چې د محیط د تعامل سره د یو فرد شخصي سبک جوړوي ، یعنی شخصیت د ځانګړو افکارو ، سلوکو او احساساتو ټولګه ده په یو شخص کې .
امریکایي روانپوه ګوردن شخصیت داسې تعریفوي :
« شخصیت په یو فرد کې دننه د رواني او فیزیکی متحرکو نظامونو غنچه بندي ده چې د هغه فرد سلوک او تفکر ټاکي . »

سیاسي ټولنپوهنه د شخصیت په هکله وایي :

هر هغه څوک چې د ټولني د عطف نقطې ته حرکت ورکړی شخصیت دی .

زه شخصیت داسې تعریفوم :

شخصیت هغه مهربانه اخلاقي کرکتر دی چې د هر ډول امتیازاتو یا مجازاتو په مقابل کې خپلو اهدافو او اصولو ته وفادار پاته سي .

په ټوله کې د شخصیت یوه غښتلي ځانګړتیا داده چې جوړه نلري یعنی یو شخصیت په دوو خلکو کې نه را ښکاره کیږي .

خو کاریزماتیک شخصیت لږ بیل بحث دی چې فریدریش نیچه الماني شاعر او فیلسوف په الماني ژبه کې ابرمرد Übermensch یا کامل انسان ورته ویلي دي چې د هر ډول خوف او خرافه څخه ازاد وي ، جهان نې داسې قبول کړی وي ځنګه چې وجود لري .

مورتن سن په خپل کتاب کې د کاریزماتیک شخصیت په هکله داسې لیکي :

« کله چې د کاریزماتیک شخصیت سره مخامخ سی په اسانې سره تشخیص کولای سی چې هغه په خلکو کې ځلیږي او خلګ د کاریزماتیک شخصیت په ځنګ کې د افتخار او ښوالي احساس کوي . »

زه هم د کاریزما او شخصیت په یو ځای کیدو سره کاریزماتیک شخصیت داسې در معرفي کوم :

کاریزماتیک هغه جذابه اخلاقي شخصیت دی چې د بلاغت په علم پوه ، انتقاد منونکی ، د خاص استعداد او ثبات خاوند وي .

کاريزماتیک شخصیت باید د محتاطانه او هدفمند حرکت ، منظمي او با ارتباطه خبري ، په صحبت کی محبت او مسکا ، د موضوع بڼه افاده کول په حرکتو، د بي وخته او بي خايه خبرو څخه پرهيز ، مثبت فکر کول او د منفي مفاهيمو څخه د ډډه کولو سره سره ډير مهارتونه ولري ، خو فلسفي په عام ډول د کاريزماتیک رهبريت څو ځانگړتياوي په لاندې ډول په نښه کړيدي :

- د کاريزماتیک رهبر لومړی ځانگړتيا په صادقانه ډول د خپلو ځانگړو اهدافو روښانه کول دي و خپلو پلويانو ته .
- کاريزماتیک رهبر يا شخصیت په خپلو کړونو او باورونو کي ثابت قدم او پر ځان مطمئن وي .
- کاريزماتیک رهبر باید خپلو پلويانو ته دا ازادې ورکړي چي هغوی دی د رهبر په حيث قبلوي او که نه .
- کاريزماتیکه رهبري د ځان لپاره نه بلکه د خپل سياسي او ملي اهدافو لپاره مبارزه کوي او اهدافو ته د رسيدلو لپاره هر ډول ريسک (توکل) قبلوي او د پوره زغم خاوند وي .
- کاريزماتیک رهبران د خپل نفوذ او پر مختگ لپاره نوي سلوک ، کړنلاري او روښونه لټوي څو گټه ځني واخلي .

۸-۲۰۱۷-۵